

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND
28 mei 2024 (mondelinge uitspraak 23 mei 2024)

Zitting: 23 mei 2024 te Almere

Klachtennummer: KC 2024 – 031

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klachten:

Klager is het niet eens met de inname van twee telefoons en de laptop

Klager is het niet eens met de beperking van de bewegingsvrijheid.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 16 mei 2024 heeft de commissie de klacht van klager ontvangen. Klager heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 16 mei 2024 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klager in kennis gesteld.
- Op 16 mei 2024 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 23 mei 2024.
- De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft op 23 mei 2024 een schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 23 mei 2024 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klager, aangeklaagde en de pvp medegedeeld (telefonisch).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klager is geboren op ... Hij heeft een psychiatrische voorgeschiedenis. Klager is bekend met een bipolaire I stoornis waarbij recent meerdere signalen dat klager psychotisch aan het decompenseren is.

Op 19 april 2024 is er een melding in verband met agressie naar zijn vrouw en kinderen. De banden van de auto van zijn vrouw zou hij hebben doorgesneden. Op 22 april 2024 wordt klager opgenomen vanwege manische episoden met psychotische kenmerken, dreiging, agressie en paranoïde achterdocht.

Op 24 april 2024 heeft de rechtbank Midden - Nederland, locatie Lelystad, een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel verleend voor een periode van 3 weken (tot en met 15 mei 2024), waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding, de beperkingen het eigen leven in te richten en de beperking van de bewegingsvrijheid zijn toegewezen.

Op 25 april 2024 en op 6 mei 2024 worden de beslissingsbrieven aan klager overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel.

De zorgverantwoordelijke stelt dat er sprake is van gevaar voor algemene veiligheid van personen. Klager heeft overlast veroorzaakt bij een hotel en heeft agressief gedrag vertoond richting hotelmedewerkers, waarbij hij ze bedreigd heeft en op de balie heeft geschopt. Klager heeft een waan dat er een complot tegen hem is georganiseerd door zijn vrouw in samenwerking met de politie, overheid en GGZ en voelt zich veiliger in

Klager gebruikt zijn telefoon en mail om zijn ex-partner te bedreigen. De dreigementen zijn fors: hij zegt onder andere haar om het leven te brengen met een Kalasjnikov en zijn kinderen met zich mee te nemen naar

Klager is niet in staat tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake psychiatrische behandeling. Vanwege de psychiatrische stoornis en mede doordat er geen sprake is van ziektebesef en ziekte-inzicht kan klager de situatie en daarmee de gevolgen van zijn keuzes niet overzien.

Op 21 mei 2024 heeft de rechtbank een zorgmachtiging verleend tot en met 21 november 2024.

4. Toelichting van klager

Klager heeft ter zitting een toelichting op zijn klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klager gaat, antwoordt hij dat het prima met hem gaat. Hij voelt zich goed en slaapt goed. Klager wil zijn twee telefoons terug en wil naar huis. Hij vertelt dat hij onlangs in een telefoongesprek met zijn ex-vrouw nerveus en boos was, maar dat dit niet meer zal gebeuren. Hij vindt dat hij recht heeft op teruggave van de communicatiemiddelen om muziek te kunnen luisteren en films te kunnen zien. Klager zegt dat hij naar een makelaar in ... belt voor informatie. Hij zegt dat hij zijn huis wil verkopen. Klager zegt dat het alleen om informatie gaat en dat hij niet in ... wil gaan wonen.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij belooft zijn ex-vrouw niet meer te bellen. Hij vertelt dat zijn ex- vrouw morgen op bezoek komt. Hij wil wel contact kunnen opnemen met andere personen en vrienden.

Klager vraagt vervolgens wanneer hij naar huis mag en dat dit steeds zijn vraag is, maar dat hij het idee heeft dat aangeklaagde hier niet met hem over wil praten. Aangeklaagde legt hierop uit dat klager vragen aan de afdeling bij een arts kan voorleggen en niet telkens hem moet spreken als hij op de afdeling loopt.

Gevraagd of de pvp nog iets wil toevoegen antwoordt zij dat klager zijn klacht duidelijk heeft verwoord. Klager zal zijn ex-vrouw niet meer bellen zegt hij. De pvp zegt dat klager al een

maand binnen zit en zich enorm opgesloten voelt. Hij wil zijn ex-vrouw helpen en zijn kinderen zien.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde, met verwijzing naar de schriftelijke reactie, verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hiernaar antwoordt mw. N. dat het fijn is om te horen dat van klager beloofd geen dreigementen meer zal uiten richting zijn ex-vrouw. Zij zegt dat zij zodra zij met klager in overeenstemming en in samenwerking is hij zijn telefoons en laptop kan terugkrijgen. Wat er is gebeurd mag niet en is heel heftig geweest en daarom zal het proces tot teruggave zorgvuldig plaatsvinden. Ook gedurende de huidige opname toont patiënt nog dreigend gedrag naar medewerkers en agressie jegens materiaal. Ook heeft klager gedurende de opname forse dreigementen geuit naar zijn ex-partner. Dhr. B. vult aan dat het nu beter gaat met klager. Het contact is beter en klager is rustig in gesprek. Hij wil voor het weekend een plan maken om zorgvuldig en stap voor stap te gaan werken aan de teruggave van de telefoons. Dat gebeurt niet in een keer volledig, maar in stappen en alleen als het goed gaat met klager. Eerder was de inname noodzakelijk om ernstig nadeel te voorkomen, nu lijkt het gepast om in stappen tot een teruggave te komen. Dit moet uiteraard in overleg met en gemonitord worden door de maatschappelijk werker en Veilig Thuis.

Gevraagd hiernaar antwoordt mw. N. dat het gebruik van de afdelingstelefoon wisselend en niet zonder slag of stoot gaat. Het gaat nu met de afdelingstelefoon goed, met de eigen telefoon onder begeleiding ziet zij vooruitgang.

Gevraagd naar de beperking van de bewegingsvrijheid antwoordt dhr. B. dat het juist is dat klager alleen binnen de kliniek mag verblijven. Het risico van onttrekking aan de zorg is een groot risico. Er heeft zich kort geleden een dreigement voorgedaan. Dhr. B. stelt dat eerst het gebruik van de telefoon goed moet gaan om dan de opbouw van bewegingsvrijheden kan worden opgepakt. Dhr. B. stelt dat het naar buiten gaan binnen de kliniek nog iets anders is dan naar huis gaan. Dit is een stap die pas in overleg met zijn ex-vrouw, het Gebiedsteam en Veilig Thuis kan plaatsvinden. Dhr. B. benadrukt dat het aan klager zelf is om te laten zien dat het goed gaat en dat hij dan de telefoons en de laptop terug krijgt en de vrijheden kunnen worden opgebouwd.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en de informatie van wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de door de rechtbank op 24 april 2024 verleende machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvzgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrieven van 25 april 2024 en 6 mei 2024 stelt de commissie vast dat deze voldoen aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrieven van 25 april 2024 en 6 mei 2024 blijkt dat klager bij aangeklaagde bekend is met een psychische stoornis.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op 24 april 2024 en 6 mei 2024 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klager en hem onderzocht. Hij heeft op 24 april 2024 en 6 mei 2024 overleg met klager gehad over de voorgenomen beslissingen. De beslissingen zijn 25 april 2024 en 6 mei 2024 op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klager een afschrift van de beslissingen gegeven en hem op 25 april 2024 en 6 mei 2024 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissingen en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De commissie acht dat met wat op de hoorzitting naar voren is gebracht en de informatie zoals opgenomen in de decursus en de schriftelijke reactie van aangeklaagde, voldoende aannemelijk is gemaakt dat zonder de beperking van de vrijheid het eigen leven in te richten en de beperking van de bewegingsvrijheid, een zodanig psychotisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klager ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klager, voortvloeiend uit zijn psychotisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit zonder de verplichte zorg leidt tot ernstig nadeel. Klager heeft een waan dat er een complot tegen hem is (georganiseerd door zijn vrouw is samenwerking met de politie, overheid en ...!) en voelt zich veiliger in Hij wil zijn kinderen ook meenemen. In het verhaal van politie zou klager de autobanden van zijn ex-vrouw hebben geprikt. De kans dat klager zich aan de zorg onttrekt en dat hij zijn kinderen wil meenemen naar ... maakt dat het beperken van de bewegingsvrijheid noodzakelijk en doelmatig is.

De commissie overweegt voorts dat klager zijn telefoon en mail gebruikt om zijn ex-vrouw te bedreigen. De dreigementen zijn fors, waarbij hij onder andere zegt haar om het leven te brengen met een Kalasnikov en zijn kinderen met zich mee te nemen naar De commissie constateert dat aangeklaagde in de hoorzitting stelt dat eerder (ex tunc) de inname noodzakelijk

is geweest om ernstig nadeel te voorkomen, maar dat klager nu (ex nunc) rustiger is en in meer contact en samenwerking is, dat het gepast lijkt om stappen te gaan zetten tot het geleidelijk in stappen klager de communicatiemiddelen terug te geven. De commissie is het met aangeklaagde eens dat dit proces, mede gelet op het onlangs plaatsgevonden incident stap voor stap moet plaatsvinden om een herhaling van de dreigementen te voorkomen..

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie verklaart de klacht en voor wat betreft de verplichte zorg op grond van artikel 8:9 Wvvgz **ongegrond**.

7. Beslissing

De commissie verklaart de klachten **ongegrond**

Deze beslissing is genomen door:

Dhr. mr. W.P. Rijksen, voorzitter
Dhr. drs. R. Mentjox, psychiater
Mw. M.M. van Wiggen, algemeen lid

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klager en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.